

O'ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASINING USTUVOR YO'NALISHLARI BO'YICHA TADQIQOTLAR

III Respublika ilmiy-amaliy konferensiya
MATEARIALLARI

1-JILD | 3-SON

2025-YIL

O‘ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASINING USTUVOR YO‘NALISHLARI BO‘YICHA TADQIQOTLAR

**III RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, noyabr

TOSHKENT-2025

ISBN-978-9910-8337-3-1

O'zbekiston taraqqiyot strategiyasining ustuvor yo'nalishlari bo'yicha tadqiqotlar III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami. 1-jild, 3-son (noyabr, 2025-yil). – 42 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 2-noyabr

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "O'zbekiston taraqqiyot strategiyasining ustuvor yo'nalishlari bo'yicha tadqiqotlar" mavzusidagi III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, strategiya, ustuvor yo'nalishlar, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, texnologik taraqqiyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

Babajanova Mexribonjon

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'YI INTELLEKT ASOSIDA TA'LIMNI MODERNIZATSIYA QILISH 4-6

Ismailova Zumrad, Anarbaev Anvar, Vaxidov Umid

ISSIQXONADA HAVOSINI BUG'LATIB SOVUTISH TIZIMI UCHUN SHAMOLLITGICH QURILMANING RATSIONAL ELEKTR PARAMETRLARINI ANIQLASH 7-12

TARIX FANLARI

Narzullayeva Zulxumor

SALJUQIY HUKMDORLARNING MAMLAKATDAGI ZIYOLILAR QATLAMIGA VA TA'LIMGA KO'RSATGAN E'TIBORI 13-16

FILOLOGIYA FANLARI

Begmatova Dilorom

DARIY TILI GAZETA MATNLARIDAGI HOKIMIYAT ORGANLARI VA ULARNING FAOLIYATI BILAN BILAN BOG'LIQ SIYOSIY EVFEMIZMLAR 17-19

YURIDIK FANLAR

Shorasulova Gulnoza

RAQAMLI MAKONDA BOLALARNING SHAXSIY MA'LUMOTLARINI HIMOYA QILISH: O'ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASIDA "XALQ XIZMATIDAGI DAVLAT" TAMOIYILINING AMALIY IFODASI 20-25

Maxmudova Hurmatxon

FUQAROLARNING YURIDIK YORDAM OLIH HUQUQI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI 26-30

PEDAGOGIKA FANLARI

Xakimov Tulanboy

TARIX O'QITUVCHISINING NUTQ MADANIYATI VA HIKOYALASH MAHORATI — NARRATIV YONDASHUVNING ASOSI 31-33

Pulatova Lobar

LINGUOCULTUROLOGY AND MEDIA TEXT: THEIR INTERRELATION 34-37

SIYOSIY FANLAR

Umarova Nilufar

STRATEGIC RESILIENCE AND REGIONAL LEADERSHIP: UZBEKISTAN'S PATH THROUGH THE FOURTH INDUSTRIAL REVOLUTION 38-41

TEXNIKA FANLARI

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TA'LIMNI MODERNIZATSIYA QILISH

Babajanova Mexribonjon Ulug'bek qizi

Urganch RANCH texnologiya universiteti "Raqamli texnologiyalar" kafedrası stajyor-o'qituvchisi

Email: mexribonjonbabajanova@gmail.com

Tel: +998 93 656 61 67

Annotatsiya. Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimida raqamli transformatsiya jarayonlari va sun'iy intellekt (SI) texnologiyalarining integratsiyasi masalalari keng ko'lamda tahlil qilinadi. Muallif raqamli vositalar va SI asosida shakllanayotgan yangi o'quv muhiti, ta'lim sifatiga ta'sir etuvchi omillar, mavjud imkoniyatlar va muammolarni aniqlaydi. Xususan, O'zbekiston ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan raqamlashtirish siyosati, normativ hujjatlar va ilg'or amaliyotlar sharhlanadi. Maqolada raqamli transformatsiyaning afzalliklari bilan birga, uning salbiy jihatlari ham yoritilgan.

Kalit so'zlar: raqamli transformatsiya, sun'iy intellekt, o'quv jarayoni, raqamli ta'lim, avtomatlashtirish, innovatsiyalar, raqamli savodxonlik.

DIGITAL TRANSFORMATION AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE-BASED MODERNIZATION OF EDUCATION

Babajanova Mekhribonjon Ulug'bek qizi

Urgench RANCH University of Technology, Department of "Digital Technologies" Intern Lecturer

Annotation. This article provides an extensive analysis of the processes of digital transformation and the integration of artificial intelligence (AI) technologies in the modern education system. The author examines the emerging digital learning environment based on digital tools and AI, identifies the factors influencing the quality of education, as well as existing opportunities and challenges. In particular, the paper reviews the digitalization policy, regulatory documents, and advanced practices being implemented in Uzbekistan's education system. The article highlights not only the advantages of digital transformation but also its potential drawbacks.

Key words: digital transformation, artificial intelligence, learning process, digital education, automation, innovation, digital literacy.

XXI asrda insoniyat hayotining barcha jabhalarida raqamli texnologiyalar jadal sur'atlar bilan kirib kelmoqda. Ayniqsa, ta'lim sohasi bu o'zgarishlardan chetda qolmayapti. Raqamli transformatsiya [1, 13-b] nafaqat ta'lim vositalarini, balki o'quv jarayonining metodologiyasi, ishtirokchilari, baholash tizimi va infratuzilmasini tubdan o'zgartirmoqda. Shu bilan birga, sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim jarayoniga keng ko'lamda joriy etilayotgani ta'lim tizimini yanada zamonaviylashtirishga xizmat qilmoqda.

Raqamli transformatsiya [1, 13-b] ning asosiy mohiyati – bu an'anaviy ta'lim uslublarini innovatsion yechimlar bilan boyitish, o'quvchilarga individual yondashuvni ta'minlash va ta'lim sifatini oshirish [4, 42-b]dan iborat. Sun'iy intellekt [2, 26-b] esa bu transformatsiyada asosiy quroldir. U orqali avtomatik baholash, shaxsiy o'quv rejimlarini yaratish, ta'lim monitoringi va nazoratini samarali olib borish imkoniyati paydo bo'ladi.

Ushbu maqolada raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt integratsiyasining ilmiy-amaliy jihatlari, mavjud muammolari va istiqbollari tahlil qilinadi. O'zbekiston ta'lim tizimi misolida raqamli islohotlarning amalga oshirilishi ham alohida ko'rib chiqiladi.

Raqamli transformatsiya [1, 13-b] tushunchasi va ta'lim tizimidagi ifodasi. Raqamli transformatsiya [1, 13-b] – bu raqamli texnologiyalarni hayotning barcha sohalariga chuqur joriy qilish, ish jarayonlarini avtomatlashtirish va optimallashtirish orqali samaradorlikka erishish jarayonidir. Ta'lim tizimida bu tushuncha o'quv jarayonining elektron muhitga ko'chishi, raqamli vositalardan keng foydalanish, o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash, masofaviy ta'lim, onlayn baholash tizimlari va boshqa raqamli xizmatlarni qamrab oladi.

Bugungi kunda ko'plab mamlakatlarda ta'limda raqamli transformatsiya quyidagi shakllarda namoyon bo'lmoqda:

- *Elektron o'quv platformalari:* Moodle, Google Classroom, Canvas, Blackboard va boshqa tizimlar yordamida o'quv jarayonini boshqarish.
- *Virtual darslar va webinarlar:* Zoom, Microsoft Teams, Webex kabi platformalar orqali onlayn ta'lim tashkil etish.
- *Elektron test tizimlari:* avtomatlashtirilgan baholash vositalari yordamida bilimlarni baholash.
- *O'quvchilar faoliyatini monitoring qilish:* statistik tahlil asosida o'quv faoliyatini kuzatish va tahlil qilish.

Bularning barchasi o'quv jarayonini zamonaviylashtirish, interaktivlikni kuchaytirish va individual yondashuvni ta'minlashga xizmat qiladi.

Sun'iy intellekt [2, 26-b] texnologiyalarining ta'limga integratsiyasi. Sun'iy intellekt [2, 26-b] (SI) – bu kompyuter tizimlariga inson aqliy faoliyatini taqlid qilish imkonini beruvchi texnologiyadir. Ta'lim sohasida SI quyidagi yo'nalishlarda keng qo'llanilmoqda:

- Avtomatlashtirilgan baholash tizimlari: test natijalarini tez va aniq baholash.
- Individual o'quv dasturlari: o'quvchi qobiliyatiga qarab moslashtirilgan materiallar.
- Virtual o'qituvchilar va maslahatchilar: talabalar savollariga javob beruvchi chatbotlar.
- O'quvchilarning faoliyatini tahlil qilish: SI yordamida o'quvchining qiziqishlari, qiyinchiliklari va yutuqlarini aniqlash.

Masalan, "Duolingo" til o'rgatish ilovasida SI foydalanuvchining yodlash darajasi va qiyinchilik darajasini aniqlab, unga mos materialni taklif etadi. Shu tarzda sun'iy intellekt o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi va inson omiliga yukni kamaytiradi.

Raqamli transformatsiya [1, 13-b] va SI ta'lim sohasida quyidagi afzalliklarni yaratadi:

- Moslashuvchanlik: istalgan joyda va vaqtda ta'lim olish imkoniyati;
- Shaxsiylashtirish: har bir o'quvchi uchun alohida yondashuv;
- Tezkor tahlil va xulosa chiqarish: SI yordamida o'qituvchi va o'quvchi faoliyatini tez tahlil qilish;
- O'qituvchining yukini kamaytirish: test tuzish, baholash kabi jarayonlarni avtomatlashtirish;
- Innovatsion o'quv muhiti: interaktiv darslar, gamifikatsiya, vizualizatsiya orqali o'quvchining ishtirokini kuchaytirish.

Bu afzalliklar, ayniqsa, pandemiya davrida ta'lim tizimining uzluksizligini saqlab qolishda muhim rol o'ynadi.

Raqamli transformatsiya [1, 13-b] va SI integratsiyasi bilan birga qator muammolar ham yuzaga kelmoqda:

- O'qituvchilarning raqamli savodxonligi: aksariyat pedagoglar texnologiyalardan foydalanish ko'nikmasiga ega emas.

- Infratuzilma yetishmasligi: barcha hududlarda internet va texnika bilan ta'minlanganlik darajasi bir xil emas.

- Axborot xavfsizligi: o'quvchilarning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qilish muammosi.

- Ijtimoiy aloqalarning susayishi: onlayn ta'limda jonli muloqot yetishmasligi.

- SI xatoliklari: noto'g'ri baholash, noto'g'ri tavsiyalar berish ehtimoli.

Ushbu muammolarni yechish uchun ta'lim tizimi ishtirokchilarini muntazam tayyorlash, texnik bazani mustahkamlash, normativ hujjatlarni takomillashtirish zarur.

Shuningdek, O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida AI bo'yicha maxsus yo'nalishlar ochilib, bu texnologiyalarni chuqur o'rganish va joriy qilishga qaratilgan ilmiy-amaliy ishlanmalar olib borilmoqda.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim tizimiga integratsiyasi zamonaviy pedagogik jarayonni tubdan o'zgartiruvchi omil sifatida maydonga chiqmoqda. Bu jarayon o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada qulay, samarali, moslashuvchan va interaktiv holga keltirish imkonini bermoqda. Ta'limda sun'iy intellektdan foydalanish orqali shaxsiylashtirilgan o'quv dasturlarini yaratish, avtomatlashtirilgan baholash tizimlarini qo'llash, o'qituvchilarning yukini kamaytirish va o'quvchilarning o'quv faoliyatini tahlil qilish mumkin bo'ldi. Shu bilan birga, raqamli muhit orqali masofaviy ta'limning keng joriy qilinishi, pandemiyaga o'xshash favqulodda vaziyatlarda ham uzluksiz ta'limni ta'minlash imkonini berdi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Karimov F.X. (2023). Ta'limda raqamli texnologiyalar va ularning imkoniyatlari. Toshkent: TDYU nashriyoti.
2. Malikova G.S. (2022). Sun'iy intellekt [2, 22–28-b] vositalari va ta'lim jarayonining innovatsion rivoji. // Pedagogik innovatsiyalar jurnali.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4699-sonli qarori. "Raqamli O'zbekiston [3, 13–17-b] – 2030" strategiyasi. Lex.uz
4. Gulomova N. (2023). Sun'iy intellekt [2, 22–28-b] va raqamli muhitda ta'lim sifatini oshirish [4, 40–43-b] yo'llari. // Zamonaviy ta'lim jurnali, №4.

O‘ZBEKISTON TARAQQIYOT STRATEGIYASINING USTUVOR YO‘NALISHLARI BO‘YICHA TADQIQOTLAR

III RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, noyabr

Mas’ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasining ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha tadqiqotlar. III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to‘plami. 1-jild, 3-son (noyabr, 2025-yil). – 42 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda C-5669862 son bilan rasman davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2025-yil, 2-noyabr

ISBN-978-9910-8337-3-1

Barcha huqular himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.